

Sygn. akt V CZ 50/12

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2012 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Zbigniew Kwaśniewski (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa C. D.

przeciwko A. sp. z o.o.

o uchylenie lub stwierdzenie nieważności uchwały,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 15 listopada 2012 r.,

zażalenia powoda na postanowienie o kosztach postępowania apelacyjnego

zawarte w punkcie II wyroku Sądu Apelacyjnego

z dnia 21 grudnia 2011 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie co do kwoty 2000 (dwa tysiące) zł i w tym zakresie przekazuje sprawę Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny postanowieniem, zamieszczonym w punkcie drugim sentencji wyroku z dnia 21 grudnia 2011 r., zasądził od powoda na rzecz pozwanej 2270 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego. W uzasadnieniu tego postanowienia przytoczył jako podstawę prawną rozstrzygnięcia art. 98 § 1 k.p.c. i § 12 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1349, dalej: „rozporządzenie MS”). Wyjaśnił też, że zasądzone koszty obejmują opłatę od apelacji w wysokości 2000 zł i opłatę za czynności radcy prawnego – 270 zł.

Postanowienie zaskarżył powód w części dotyczącej uwzględnienia w zasądzonych kosztach opłaty od apelacji i wniósł o jego zmianę w ten sposób, „że strona powodowa będzie zobowiązana do zapłaty stronie pozwanej 270 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego”. Zdaniem skarżącego zasądzone koszty nie powinny obejmować opłaty od apelacji, ponieważ został on zwolniony od kosztów sądowych. Wskazał też na okoliczności sprawy przemawiające – w jego przekonaniu – za nieobciążeniem go w zaskarżonym zakresie kosztami postępowania apelacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Błędne jest przekonanie skarżącego, że zasądzone koszty postępowania apelacyjnego nie mogły obejmować opłaty od apelacji z powodu uzyskania przez niego całkowitego zwolnienia od kosztów. Nie ulega bowiem wątpliwości, że uzyskane przez stronę zwolnienie od kosztów sądowych na podstawie art. 101 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r., Nr 90, poz. 594 ze zm.; dalej – „u.k.s.c.”) nie obejmuje zwolnienia tej strony od obowiązku zwrotu przeciwnikowi, który wygrał proces, poniesionych przez niego kosztów procesu z tytułu kosztów sądowych. Zgodnie bowiem z art. 98 k.p.c. strona przegrywająca proces jest zobowiązana zwrócić przeciwnikowi poniesione przez niego koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Zatem uzyskanie przez stronę zwolnienia

od kosztów sądowych - wbrew przekonaniu skarżącego - nie stanowi przeszkody do obciążenia jej kosztami postępowania apelacyjnego obejmującymi także poniesioną przez przeciwnika opłatę od apelacji, ponieważ należy ona w rozumieniu art. 98 k.p.c. do kosztów niezbędnych do celowego dochodzenia praw i celowej obrony.

Możliwe jest natomiast częściowe nieobciążenie strony przegrywającej kosztami procesu na podstawie art. 102 k.p.c., jeżeli zachodzi w rozumieniu tego przepisu wypadek szczególnie uzasadniony. Zastosowanie tego przepisu, co trafnie podkreśla się także w literaturze, nie wymaga wniosku strony. W sytuacji, w której skarżący wskazuje na zachodzące w sprawie okoliczności uzasadniające zastosowanie art. 102 k.p.c., zwłaszcza na trwającą w dalszym ciągu stanowiącą podstawę całkowitego zwolnienia go od kosztów sądowych sytuację życiową i majątkową, zarzut wydania zaskarżonego postanowienia bez rozważenia możliwości nieobciążenia go w części kosztami postępowania apelacyjnego należało uznać za uzasadniony.

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia (art. 398¹⁵ § 1 i art. 108 § 2 w związku z art. 398²¹).